No 1999 — 1853

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ 5,00; voor de buitensteden ƒ 6,00; franko door het geheele Rijk. *Brieven*, *Gelden*, enz. FRANKO te adresseren aan het Bureau der COURANT.

ZATURDAG, 19 NOVEMBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen ƒ 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 18 November.

De Tweede Kamer heeft in hare zitting van gisteren de beraadslaging over het kontrakt met de Handelmaatschappij voortgezet. De heer Rochussen heeft in het breede ontvouwd, wat hij in het bestaande en voorgestelde voordeelig vindt. De heer de Man kan daarmee niet instemmen, maar vindt geen vrijheid om het ontwerp af te stemmen. De heeren Rijks en Dirks spraken voor de wet, terwijl de heer Reinders er slechts uit noodzaak voor stemmen zou. De heer Sloet maakte zijne stem afhankelijk van eenige bezwaren, die hij hoopt dat de minister zal opheffen. Het is twijfelachtig of er grond tot die verwachting bestaat. De heer Baud verdedigde het systeem, waarvan hij een der steunpilaren is. En de zitting eindigde met den heer Schimmelpenninck, die eenige bedenkingen trachtte te wederleggen.

Het *Goudsch Kronijkske*, dat zich in der tijd nog al vermoeid heeft met op zijne wijze tegen de Bisschoppen te schreeuwen en te blaffen, spant zich op nieuw in, om tegen het bekende voorstel der negen leden met zijne schorre stem te schreeuwen. Het impopulair blaadje dat zoo weinig kennis aan den dag heeft gelegd van godsdienst en moraliteit, toont thans evenmin ervaren te zijn op het gebied der staatshuishoudkunde, en alleen, als vertegenwoordigende het stelsel zijner sedert 1848 verslagen aristocratie, gedreven te worden door persoonlijken haat tegen de heeren Thorbecke en van Bosse wijl deze het algemeen belang, boven het bekrompen eigenbelang van eenigen weinigen stellen, die als hunne behoeften slechts over verzadigd worden, niet vragen naar die van anderen.

Na in eenige regels tegen het voorstel of liever tegen de heeren Thorbecke en van Bosse gekeft te hebben, volgt eensklaps de ontzettende vraag:

»En zullen zij in hun voornemen slagen?"

Terstond daarop haast zich het *Kronijkske* in zijn bescheiden trant ouder gewoonte aldus te antwoorden:

»Neen; de natie heeft genoeg van het liberalisme dat het »wacht op onze daden," van het »vrijzinnig mannetje spelen." De natie wil liever wat duurder vleesch eten, dan gunsten van hen te ontvangen, die, met verachting van goede trouw, zich hare vrienden noemen, om zich later, als het onmogelijke eens mogelijk werd, met woeker op de verleende gunst te wreken. *Non tali auxilio;* zoodanige hulp moet de natie verre van zich werpen. — Wij zijn genoeg overtuigd, dat de Tweede Kamer het voorstel der zeer gemoedelijke en medelijdende Heeren op den waren prijs zal schatten; doch mogt men hieraan een enkel oogenblik twijfelen, — dan ware eene nieuwe demonstratie van het volk, om, hoe vreemd het ook klinken moge, tegen de hem voorgespiegelde gunst te protesteren, misschien de beste les, die aan het booze opzet van de in miskrediet geraakte liberalen kon gegeven worden."

Onder het opschrift »verdraagzaamheid" leest men in den *Noord-Nederlander*, een artikel, tegen den uitval op de hoogenoemde Groninger school, waarmede de *Nederlander* in 1853, de gedenkdag (31 October) der *gezegende* kerkhervorming heeft gevierd. De *Fakkel*, die in revolutionnairen trant de »zegeningen" der kerkhervorming preekt, heeft den *Nederlander*, die ze in anti-revolutionnairen zin wil opgevat hebben, deswegen een niet zeer fijn kompliment gemaakt, 't geen trouwens van de *Fakkel*, die gewoon is in kroegen en op kermissen de viool te spelen, niet was te verwachten. De *Noord-Nederlander*, na eerst aan beide artikelen herinnerd te hebben, besluit in dezer voege:

»Wij zijn er zeer verre af, de beweringen van den *Nederlander* goed te keuren, integendeel, zij hebben bij ons eene billijke verontwaardiging gewekt, maar wij wenschen der Groninger school meer Christelijke verdedigers toe dan den schrijver van dit artikel in de *Fakkel*. Hetgeen wij in ons Nommer 4 op den 13 Julij schreven van de zich noemende anti-revolutionnaire partij: *dat ze iedere partij steunen*, *wanneer ze hoopt daardoor zelf eene schrede vooruit te doen*, *om*, *wanneer ze haar doel bereikt heeft*, *die partij als een verder nutteloos instrument ter zijde te leggen*, vindt hier reeds zijne toepassing. Men heeft zich schijnbaar met eenige voorstanders van de Groninger school vereenigd, om onder den dekmantel van geschokt Protestantsch en nationaal gevoel, het ministerie Thorbecke te doen vallen. Nu het doel bereikt is, nu er andere ministers de zetels hebben ingenomen, nu zijn de Groningers niet meer te gebruiken, zij zijn erger dan nutteloos, zij zijn schadelijk; zij zijn erger dan *dat* Rome, waartegen men in April zooveel beweging heeft gemaakt, waarvoor men zoo bevreesd was, zij zijn — Turken. De leus van onze Nederlanderachtige geloovigen is op nieuw geworden ALLAH *ill'* ALLAH *ou* GROEN *rassoull'* ALLAH. Onder die leus wordt nu een nieuwen kruistogt tegen Groningen gepredikt, Rome is nu verslagen, de Bisschoppen zijn ver buiten onze landpalen gejaagd, het geschokt nationaal gevoel is volkomen bevredigd, maar nu is de Kerk op nieuw in gevaar; een gevaar, nog erger dan de Bisschoppelijke Hierarchie bedreigt haar. Een kweekeling van de Groninger school is in Amsterdam, het hoofd-kwartier der *no-poperij-men* beroepen; die ééne predikant in de hoofdstad des Rijks is nog gevaarlijker dan een half dozijn Bisschoppen in Nederland; van daar dat de geheele uitverkorene kudde als één man opstaat om dat gevaar af te keeren. Met Rome zoude men nog vrede kunnen hebben, met Groningen nooit! De bevredigingswet heeft ons zoo netjes van de Bisschoppen verlost, nu zal er wel spoedig een Nederlanderachtig voorstel *van wet tot regeling van het geloof* bij de Kamer worden ingediend, ten einde het nationaal gevoel, dat op nieuw geschokt is door de beroeping van den Amsterdamschen Kerkeraad, ten tweede male te bevredigen. Gelooft men de organen dier partij, dan is ook het tegenwoordig ministerie bereids met Rome homogeen, »'t is slechts verandering van kostumes;" maar wanneer nu de beroeping van den Amsterdamschen Kerkeraad door den Koning wordt bekrachtigd, wat zal er dan van de ministers gezegd worden? dat zij erger dan Roomsgezind, dat zij Groningers zijn. Een eerste punt van behandeling op de eerstkomende vergadering der Groninger predikanten-vereeniging mag nu wel zijn, een voorstel om in nadere overweging te nemen de aanbeveling van de lezing van de organen der anti-revolutionnaire partij, in April 1853 gegeven: »als bladen bij uitnemendheid geschikt tot behoud van Evangelischen zin."

Men leest in den *Courrier de l'Eure:*

»Laatstleden Vrijdag zijn veertien liefdadige Zusters van het genootschap van den H. Paulus in onze stad scheep gegaan naar verre gewesten. Elf harer vertrekken ter verpleging der zieken in Guadeloupe en Cayenne en drie naar Hongkong in China, waar haar ellenden van allerlei aard wachten, waarvan die landstreek wemelt. Zij zullen er zich vereenigen met hare gezellinnen, sedert jaren in die haven gevestigd en wier voornaamste bezigheid bestaat in het opnemen van door hunne moeders verlatene Chineesche kinderen, die ter prooi worden gelaten aan de vraatzucht van allerlei gedierte. De geheel moederlijke zorg en teederheid dier goede Zusters jegens die arme kleinen is nogthans niet zonder doornen welke hare harten diep kwetsen; doch niets kan den moed doen wankelen en de zorgen verminderen dier bewonderenswaardige jonge dochters welke alle gevaren, ja, zelfs den dood trotseren om het doel harer roeping te volbrengen.

Veldtogt van 1809. — *Oproer der Janitzaren.* — *Afzetting van Sultan Selim.* — *Mustapha IV Sultan.* — *Mustapha Bairactar.* — *Sultan Mahmoud.* — *Krijgsoperatiën van den Generaal Vorst Bagration.*

(Vervolg van ons No 1998.)

Den 28 Julij 1808 doet hij zorgvuldig den grootvizier bewaken, dien hij niet vertrouwt, maakt zich meester van Sandjak-Scherif, verspreidt het gerucht dat de vrede met Rusland gesloten is en begeeft zich aan het hoofd zijner soldaten naar het Serail, verkondigende dat hij den heiligen standaard terugbrengt. Het eerste plein wordt hem geopend, maar de Bostangibachi, bevelhebber der binnenwacht, weigert de tweede deur te openen, voorgevende de bevelen van Sultan Mustapha te willen vragen. »Lage slaaf, roept Bairactar, 't is tot Sultan Selim dat ge u moet wenden, hij is onze wettige Padescha." Maar Sultan Mustapha, onderrigt van 'tgeen gebeurt, geeft dadelijk zijne bevelen. Een weinig later wordt de deur geopend, en de Bostangibachi zegt tot Bairactar: »Gij wilt Sultan Selim! ziedaar hem!" En men wierp voor zijne voeten het lijk van den geworgden Selim.

Bairactar werpt zich in de hevigste gemoedsaandoening op het lijk van den Prins, dat hij met zijne tranen besproeit, doch zijne smart bedwingende, dringt hij het serail binnen, waar hij nu op zijn beurt het bevel voert. Mustapha IV wordt in de gevangenis geworpen, zonder den tijd te hebben gehad den dood van zijnen broeder Mahmoud te bevelen, die onmiddellijk tot Sultan wordt uitgeroepen. De eerste daad van zijne magt was Bairactar tot groot-vizier te verheffen. Deze was vreesselijk en onmedoogend jegens Selim's vijanden en allen, die in de gunsten van Mustapha gedeeld hadden. Talrijke doodvonnissen werden wederom in de hoofdstad voltrokken.

Er blijft ons over te zeggen, hoedanig Bairactars einde was. Die vizier, het werk van Selim willende voortzetten, vergaderde vooreerst een Divan bestaande in de rijks-grooten en de voornaamste uit de provinciën. In eene zeer uitvoerige reden betoogt hij de hooge noodzakelijkheid der oprigting van militaire instellingen en eene organizatie, in staat om aan de Ottomannen hunne vorige meerderheid in den oorlog weder te geven. »Dewijl de Janitzaren, zeide hij, zoo ijverzuchtig zich jegens de korpsen toonen, die aan den nieuwen krijgstucht zijn onderworpen, zouden de Janitzaren zich ook aan dien krijgstucht moeten onderwerpen, en, ten einde de ongeloovigen te overwinnen, zich van dezelfde wapens en middelen bedienen, welke de ongeloovigen tegen ons aanwenden." De vergadering juichte al de voorgestelde plannen toe.

Bairactar werfde manschappen tot de militie der Seïmens, of Janitzaren der tweede klasse behoorende, en hij vormde van hen regementen, naar het voorbeeld der Nizams van Sultan Selim. Maar het steeds talrijk en magtig korps der Janitzaren verfoeide allen krijgstucht en Europeesche oefeningen, zeer goed begrijpende dat eene organizatie die een geregelden troep van hen zou maken, zijne voorregten vernietigen en hunne ingewortelde bandeloosheid breidelen zou. De Janitzaren en Ulemas zwoeren zamen om Bairactar te doen vallen. Hij zelf verhaastte dien val door trotschheid en gewelddadigheden.

Hij was een man van grooten moed, met zeer verhevene inzigten, doch zonder onderwijs; maar hij was te vermetel, hem ontbrak bezadigdheid en gestepenheid en bedwelmd door de bewonderenswaardigen uitslag zijner eerste onderneming, toonde hij dra een grenzeloozen hoogmoed en onverzadelijke hebzucht, daarbij een kwetsende weelde ten toon spreidende en op iedereen het vreesselijk juk zijner dwingelandij drukkende. Die man was slechts een oogenblik groot geweest; voortaan scheen hij door duizeling beheerscht te worden. In de vierde maand zijner oppermagt, omringd van zijne wacht, en van eene plegtigheid door de enge volkrijke straten van Konstantinopel terugkeerende, maakten de Kawas, die hem voorgingen met dikke knuppels voor hem ruim baan; mannen, vrouwen, kinderen werden gekwetst en bloedend zochten zij eene wijkplaats in de nabijzijnde koffijhuizen, smart en angstkreten slakende. Dat was de oorsprong van een schrikkelijke zamenzwering.

Branden waren in dien tijd steeds de voorloopers van oproeren. Dat was het eerste middel door de Janitzaren aangewend, opdat het oproer meer kansen tot welslagen zou hebben te midden der algemeene opschudding en bevreesdheid. De gansche wijk in de nabijheid van het paleis van den grootvizier Bairactar werd een prooi der vlammen. Hij zelf vond zich dra in zijn paleis omringd door den geweldigen brand, in

de onmogelijkheid om uit te gaan, ten einde zich aan het hoofd te stellen der Seïmens die hij had opgerigt, of om eenige bevelen naar buiten te kunnen zenden. De vreesselijke brand duurde vier dagen. De zegevierende Janitzaren waren voornemens Mustapha IV op den troon te herstellen en Mahmoud het lot van Selim te doen ondergaan. Bereids verheffen kreten zich rondom het serail. Reeds bij den aanvang der krisis hadden de ministers en officieren van Mahmoud hem den raad gegeven zijn broeder om het leven te brengen; een raad die door hem steeds verworpen werd. Die broeder bekend als wreed en wraakzuchtig zou Mahmoud niet gespaard hebben, indien het oproer hem op den troon hadde geplaatst. Het gevaar werd meer en meer dreigend; eindelijk moest Mahmoud zijnen dood bevelen. Men deed hem als een misdadiger door den beul verworgen, uithoofde der vermoording van Selim, die zijn weldoener was geweest.

Wat Mustapha Bairactar betreft, hij werd dood maar ongekwetst met eene zijner vrouwen en een gesnedene in het benceden gedeelte van een toren gevonden, waar hij zich met zijne schatten verborgen had. De vlammen omringden den toren van alle zijden en alle drie stikten door den rook. Eindelijk vonden de oproerlingen het lijk van Bairactar en vernamen te zelvertijd het lot van Mustapha IV. Van lieverlede werd het oproer gestild, doch niet zonder nieuwe veroordeelingen en gedurende verscheidene dagen vermoordden de Janitzaren hen, die den Groot-Vizier in zijne plannen gediend hadden. Sultan Mahmoud verontwaardigd over hunne misdaden moest hen echter nog lange jaren ontzien, en zijn haat en verachting voor die vermetele krijgsbende verbergen tot aan den oogenblik dat hij ze zou vernietigen. Wij moeten hier doen opmerken dat in de verschillende omwentelingen de geregelde troepen Nizams of Seïmens steeds aan het gezag getrouw bleven. Zij streden bij elke gelegenheid in de straten tegen de Janitzaren, stonden belegeringen in hunne kazernen door, of lieten zich door de vlammen verslinden, daar zij geen hoop op de genade hunner wreede vijanden hadden.

Dit kort tafereel der gebeurtenissen van dat tijkvak, geeft een denkbeeld van de barbaarsche zeden van het oude Turkije en der beletselen, die zulke zeden voor langen tijd elk hervormingsplan moesten tegenwerpen.

Ondertusschen waren de vijandelijkheden in den loop dier bloedige gebeurtenissen geschorst gebleven; maar de oorlog brak wederom uit in de lente van 1809. Keizer Napoleon had zijne bemiddeling terug getrokken. De afzetting en de vermoording van Selim, wien hij hoog achtte, hadden hem tegen de Turken vooringenomen. Hij kon niet meer als bondgenoot zijner staatkunde op een volk rekenen, dat hardnekkig in zijne onwetendheid met de krijgskunde bleef en wiens fanatisme den verlichten vorst offerde, die den roem der Ottomannen had willen doen herleven. Bovendien veronachtzaamden de ministers van zijnen opvolger Mustapha IV, door een geheel tegen die van Selim strijdende politiek te volgen, de vriendschap van Frankrijk en sloten den vrede met Engeland; eene nieuwe reden van ontevredenheid voor Napoleon. Dra nam generaal Sebastiani afscheid en verliet Konstantinopel, de ambassade aan een zaakgelastigde overlatende. Thans bleef Turkije geheel alleen tegenover Rusland, die ijverig zijne veroveringsplannen der Donau-provinciën kon voortzetten.

De achtereenvolgende omwentelingen, die gedurende vijftien maanden Konstantinopel beroerd hadden, en waarvan de woede zich over de provinciën had uitgebreid, bragten de grootste wanorde in al de takken van de oude organizatie *à la Turque*, waarmede het rijk beheerd werd. Het leger had zich zelve ontbonden. Naauwelijks had de groot-vizier 30000 man rondom zich te Andrinopel kunnen behouden; de vestingen werden slechts bewaakt door een gering garnizoen, en er ontbraken leeftogt en oorlogsbehoeften.

Intusschen trok het Russische leger te Galatz over den Donau in de eerste dagen van April 1809; terwijl generaal Milvadowitsch, die door Wallachije was voortgerukt en Bucharest bezette, een klein Turksch legerkorps versloeg te Slobodzie, nabij Giuergewo, en de stad belegerde, een Turksche vesting op den Wallachijschen oever, die toen tot bruggehoofd van de vesting Routschouk op den regteroever diende. Terzelvertijd was geheel Servië in opstand, onder aanvoering van Petrowitsch, bekend onder den naam van Czerne Georges (Georges de Zwarte) die in Oostenrijkschen dienst onderofficier zijnde gedeserteerd was, na zijn kapitein vermoord te hebben. Hij had zich van Belgrado meester gemaakt en rukte voort tot aan Niza, gelegen aan den weg van Sophia en Adrinopel. Eene Russische legerafdeeling nabij Widdin den Donau overgetrokken zijnde, ondersteunde zijne beweging.

Het Russische leger door vorst Bagration gekommandeerd was zonder tegenstand te ontmoeten den beneden-Donau overgestoken en maakte zich achtervolgens meester van de forten Isactcha, Matschine, Toultscha, en Hirsova, waar niets gereed was, om eene belegering door te staan. Ismaël, eene Turksche vesting van den linker oever, en Bessarabië, waren genoodzaakt, uithoofde van gebrek aan ammunitie, zich over te geven. Brahilof, op den linker oever boven Galatz bood langer tegenstand, sloeg eenige bestormingen af, maar moest ten laatste hetzelfde lot van Ismaël ondergaan. De Russische vloot der Zwarte Zee kon van dat oogenblik aan den Donau opvaren en de operatiën van het leger ondersteunen dat spoedig Silistria belegerde.

De grootvizier vond zich eenigerwijs te Adrianopel als verlamd ten gevolge der oprukking van de Serviers naar Nissa, eene beweging die zijn linker flank bedreigde achter den Balkan. Maar de geestkracht der Turken ontwaakte bij het zien in welk groot gevaar hun rijk verkeerde. 40,000 Turken en 40,000 Bosniërs, doen van twee zijden te gelijk een hevigen aanval tegen Servië, en dwingen Czerni-Georges in Belgrado zich op te sluiten. Toen kon het Ottomannische leger het Russische leger aan den Donau het hoofd bieden. De Grootvizier rukte mitsdien met het gros van zijn leger naar Schumla! van waar hij den Seraskier Pech-Livan met een korps van 20,000 man ter hulp van Silistria zond. Op een uur afstands van die plaats, in het dorp Tataritza, op den oever des Donaus werd tusschen het Turksche leger en het aanvallende leger een slag geleverd, waarvan beide partijen zich de overwinning toeschreven, de Turken doordien zij niet geslagen waren geworden, en de Russen omdat de Turken hun doel niet hadden getroffen, namelijk het ontzetten van Silistra. De opperbevelhebber prins Bagration was in persoon gekomen om zich tegen de poging van den Seraskier te verzetten.

Men was in de maand November; sneeuw en regen begonnen het land onbegaanbaar te maken. De Russen hieven het beleg van Silistra op, dat des winters door hen niet kon worden voortgezet. Zij namen hunne kantonnementen in de Donauprovinciën en in Bessarabië, in de vervoerde vestingen garnizoen leggende en te Hrsova een bruggehoofd op den Turkschen oever behoudende.

In een volgend hoofdstuk zullen wij het einde van dezen oorlog beschrijven, dat in 1812 door den te Bucharest gesloten vrede plaats had, en vervolgens overgaan tot den oorlog van 1828, dien Keizer Nikolaas in persoon wilde besturen.

Volgens een berigt van Zr. Ms. konsul te Varel van 7 dezer, is de uitslag van den oogst in Oldenburg over het algemeen vrij gunstig te noemen. De tarwe is goed van kleur en het gewigt zal in doorsnede wel op 126 tot 128 pond aan te nemen zijn. De rogge is minder goed uitgevallen, evenwel wordt de oogst geschat op ruim 3/4 van een gewoon gewas en het gewigt op 118 a 124 pond. Van garst was de oogst overvloedig en goed en naar kwantiteit en naar kwaliteit; er is nog weinig van gedorscht, doch naar enkele monsters te oordeelen, kan het gewigt der garst gemiddeld op 78 tot 114 pond worden aangenomen. Van haver zal de oogst waarschijnlijk goed zijn, en het gewigt verschillend naar mate men vroeg of laat heeft gezaaid; men wint 65 pond, maar ook 75 pond voerhaver; boekweit heeft een meer dan gewoon beschot opgeleverd, en de kwaliteit is ook zeer goed, zoodat 115 a 120 pond gewigt niet zeldzaam is, maar dooreen moet het gewigt op 114 a 116 pond worden gerekend. Boonen denk men dat bij het dorschen tegen zullen vallen. Van koolzaad zijn geen 50 last ingezameld, dus p. m. 1/30 tot 1/40 gedeelte van een gewonen oogst. Het nieuwe zaaizaad stond onlangs nog zeer goed, doch men vreest thans voor den worm aan den wortel. Van aardappelen is het beschot gering, de kwaliteit was goed naar het schijnt. De bouw van hooi vrij voldoende; van boter was weinig gemaakt en de prijzen hoog. Het vette vee werd zeer goed betaald en het beste meestal naar Engeland uitgevoerd.

(*H.*)

Bij de centrale cholera-kommissie alhier zijn op 17 November aangegeven 5 personen, overleden 5.

Bij de plaatselijke kommissie van geneeskundig toevoorzigt te Rotterdam, zijn op 16 November aangegeven: 2 cholera-lijders, overleden 2.

Van den 12den tot en met den 15den dezer zijn te Gouda door de Cholera aangetast 2 personen, overleden 1; hersteld 1; in behandeling gebleven 15.

Naar men verneemt is de Moerdijksche boot, komende van Rotterdam, eergisteren morgen tusschen 5 en 6 ure, onder Spanjaarsdiep op een vaartuig geloopen, dat buiten het gewone vaarwater lag, met dat gevolg, dat het vaartuig onmiddellijk is gezonken, zoodat de schipper H. Oogjen, met zijne vrouw en twee kinderen en den knecht, ter naauwernood door het grijpen van de touwen der boot, het leven konden redden. Het vaartuig moet geheel weg zijn.

— In de tweede editie van het *Handelsblad* worden de volgende telegrafische berigten medegedeeld:

PARIJS, 18 November.

Bij de regering is een telegrafische depêche ontvangen uit Konstantinopel van 5 dezer, meldende, dat aldaar berigten waren aangekomen uit Batum, betreffende de krijgsverrigtingen in Azië. Het fort Kaple werd door 3000 Russen verdedigd, maar door de Turken stormenderhand ingenomen. Het gevecht was zeer moorddadig en kostte aan 1000 Russen het leven, 80 zijn krijgsgevangen gemaakt; 2000 karabijnen, model der jagers van Vincennes, uit Luiksche fabrieken afkomstig, en 3 stukken geschut zijn in handen der Turken gevallen. Het fort is geheel in de asch gelegd.

Het berigt van eene nieuwe nederlaag der Russen bij Bucharest is geheel uit de lucht gegrepen. Tot den 1[illegible] had geen algemeen treffen plaats gehad; alleen waren enkele schermutselingen voorgevallen.

WEENEN, 18 November. Gisteren is hier van eene geloofwaardige zijde het berigt ontvangen, dat de Turken tot aan den Donau zijn teruggedrongen.

BUCHAREST, 13 November. Ten gevolge der strategische operatien van den prins Gortschakoff zijn de Turken bij Oltenitza over den Donau teruggetrokken; ook bij Giurgewo zijn zij teruggedrongen.

STATEN-GENERAAL.

TWEEDE KAMER.

Zitting van Donderdag, 16 November.

Zijn ingekomen twee adressen tot ondersteuning van het voorstel des heeren Thorbecke c. s.

Aan de orde is de voortzetting der beraadslagingen over het ontwerp tot bekrachtiging der met de N. H. M. gesloten overeenkomst.

De heer Rochussen heeft in eene uitvoerige rede het tegenwoordig standpunt dezer aangelegenheid onderzocht en de gevolgen geschetst, die of eene verwerping, of eene aanneming dezer voordragt zouden hebben. De slotsom is, dat de regel moet zijn: zoo veel mogelijk verkoop in Nederland, de uitzondering, dat alleen in exceptionneele omstandigheden de produkten in Indie moeten verkocht worden.

De heer de Man beschouwt mede de gevolgen, die uit de aanneming of verwerping van het ontwerp kunnen voortvloeijen en komt tot de slotsom, dat hij, ware hij vrij, de voordragt niet zou aannemen, maar gedwongen buiten schuld neemt hij het minst nadeelige aan in 't belang van het vaderland.

De heer Rijk geeft te kennen, dat door een zijner vrienden een amendement zal worden voorgedragen, strekkende tot waarborg voor de toekomst, opdat geen misbruik van de groote magt, na 1860 kunne gemaakt worden. Hij wil ook het korrektief in de wet dat hij liever in het kontrakt zou hebben verlangd. Hij zegt echter niet, dat hij, bij afstemming van dat amendement tegen de wet zal zijn; want er wordt met der daad niets gepraejudicieerd.

De heer Dirks sluit zich aan bij hen, die den middenweg willen: den verkoop der produkten op Java *tot zekere m*[illegible]

De heer Reinders is voor de wet maar alleen uit noodzakelijkheid.

De heer Sloet tot Oldhuis maakt zijne stem afhankelijk van de antwoorden en inlichtingen, welke hij van de ministers zal ontvangen.

De heer Baud (voor zoover eenigzins hoorbaar) weêrsprak verschillende bedenkingen, in den loop der beraadslagingen geopperd tegen het consignatie-kontrakt en verdedigt vervolgens het konsignatie-*stelsel*, in het belang van den Staat, den handel en de scheepvaart, het fabriekwezen en voor[illegible] van de suikerfabrieken, en, in 't algemeen, in het belang van het behoud der markt van de O. I. produkten *hier* te lande.

Daarna schetst hij de nadeelen van de afschaffing van het konsignatie-stelsel, dat, in den zin der tegenstanders van bescherming, logisch zou moeten leiden tot afschaffing [illegible] van het *kultuur*-stelsel. En wat zou er dan van Indië, [illegible] Nederland worden?

De heer van Schimmelpenninck beantwoordt mede eenige bedenkingen, door vorige sprekers tegen zijne rede van gisteren in 't midden gebragt.

Het woord zou nu aan den Minister van Kolonien zijn, doch uit aanmerking van het reeds vergevorderde uur, wordt de voortzetting der beraadslagingen op morgen bepaald.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 17 November. De *Mentor* is te Marseille aangekomen, aan boord hebbende Nanik-Pacha, belast met eene zending naar Parijs.

De tijdingen die de *Mentor* heeft aangebragt uit Konstantinopel loopen tot 5 November, en houden de bevestiging in van de verovering van Shefkafti door de Turken. Dit kleine fort, gelegen op de Aziatische grenzen, is den 20 Oktober na een gevecht van vier [illegible] den Turken in handen gevallen. 200 Russen zijn krijgsgevangen gemaakt en naar Konstantinopel opgezonden. De Porte trekt eene ontzaggelijke legermagt zamen [illegible] de grenzen van Azië, waar de strijd zeer ernstig [illegible] te zullen worden.

Een Turksch eskader is naar de Zwarte Zee gezonden, vermoedelijk waarschijnlijk om te beletten, dat de Russische vloot van Sebastianopel geen troepen of levensmiddelen overbrengt naar de Aziatische grenzen.

Van den 18 Oktober tot 1 November zijn uit de Zwarte Zee 200 schepen met graan in de haven [illegible] Konstantinopel binnengeloopen.

Latere tijdingen uit Konstantinopel, van 7 November namelijk, en aangebragt over Triëst, melden het volgende:

De Fransche vlootvoogd heeft een kontrakt aangegaan tot het leveren van mondbehoeften in de havens [illegible] Zwarte Zee.

De regering van Servië is uitgenoodigd zich te verklaren over het door haar te houden gedrag, en bijaldien het antwoord gunstig luidt zullen de forten door Turksch garnizoen worden bezet.

In weerwil van de steeds toenemende geestdrift der bevolking blijft de rust te Konstantinopel ongestoord.

De geldelijke verlegenheid deed zich meer en meer gevoelen.

Aan den Sultan is den bijnaam van Gazip gegeven.

Ter hoogte van Chio hebben zich zeeroovers vertoond.

— De *Moniteur* behelst een artikel dat de geruststellendste verzekeringen geeft aangaande den staat der levensmiddelen.

— Heden is het arrest van het hof van assises bekend geworden in de zaak van de *Opéra Comique* en het *Hippodrôme*. Zes personen zijn vrijgesproken, zeven tot deportatie veroordeeld, drie tot 8 jaren bannissement, negen tot gevangenis van 5 tot 10 en twee tot gevangenis van 3 tot 5 jaren.

— Men leest in de *Patrie* aangaande de verdediging van den Balkan en Konstantinopel:

Partikuliere berigten van Sophia dd. 15 Oktober, van Andrinopel dd. 28 en van Konstantinopel dd. 2 November, behelzen zeer merkwaardige bijzonderheden nopens den tegenwoordigen verdedigingstoestand van den Balkan.

Dat gebergte dat zich tot aan de Zwarte Zee uitstrekt, en van het Westen naar het Oosten schier gelijkzijdig met den Donau loopt, moet als het bolwerk van het Ottomannische rijk beschouwd worden en is onoverkoombaar uithoofde van zijne hoogte, die op verscheidene punten 4 tot 5000 ellen bereikt.

Men kan dien natuurlijken muur niet doordringen dan door verschillende openingen, die naar enge passen geleiden, welke tot weg dienen en langs de verschillende ketens van het gebergte slingeren, om aan de andere zijde op den weg van Konstantinopel uit te loopen.

Al die openingen, al die engten, worden door tallooze sterkten beschermd, die in overeenstemming zijn met de plaatselijke gesteldheid, derwijze dat het tegenwoordig aan een leger hoe sterk het zij, onmogelijk is den Balkan over te trekken.

Behalve die werken welke de vestingbouwkunde als van zelve heeft aangewezen en in het oneindige zijn vermeerderd, heeft men geheel bijzondere werken opgerigt; eenige bergpassen zijn letterlijk gevuld geworden op drie of vier punten en op alle andere zijn, behalve het geschut dat ze verdedigt, kompagnien Bulgaarsche werklieden geplaatst, om van den top der bergen, ten plaatse waar de passen het engst zijn, langs schuine hellingen steenen en andere werptuig op den vijand te doen vallen.

Van die bergpassen zijn de gewigtigste van belangrijke verdedigings-werken voorzien. Onder anderen de vermaarde bergengte Soumoundji, die op den grooten weg van Ternova naar Sophia uitloopt; de doorgang van Marizza op den grooten weg van Sophia naar Philippoli; de engte van Kabrocah en die van Marco Copousou. Eindelijk, Tatar-Bazarjik, die men het hoofd van den Balkan noemt, en het vereenigingspunt is van verschillende wegen, onder anderen van den weg van Konstantinopel, is zoo versterkt geworden, dat die engte den naam van het Gibraltar van den Balkan heeft verkregen.

Al die werken worden door talrijke troepen verdedigd en door de Bulgaarsche bevolking, die eene bewonderenswaardige geestdrift toont.

Konstantinopel eindelijk heeft een garnizoen van keurbenden, bestaande in:

Vier bataillons der garde, waarvan 1 bataillon nieuw opgerigte jagers.

Tien bataillons linietroepen, infanterie.

Negen bataillons werklieden van allerlei slag, die gewapend zijn en dienst doen.

Vijf regimenten kavallerie, waarvan twee der garde.

Acht batterijen artillerie der garde, en zes batterijen der linietroepen.

Twee regimenten reserve artilerie.

Vijf bataillons zeesoldaten, voornamelijk voor de dienst van het arsenaal bestemd.

Vijftien duizend cavass of gendarmes te voet.

Drie regimenten kustartillerie, aan beide zijden van den Bosphorus geposteerd, van het punt van het serail, tot aan de laatste batterijen der Zwarte Zee.

En eindelijk eenige kompagnien artillerie werklieden en een groot depôt voor de te velde zijnde regimenten.

Al die troepen staan onder het regtstreeksch bevel van den Sultan, die waardiglijk wordt bijgestaan door Mehemed Pacha, een man van groote verdiensten en kommandant der garde.

— Een brief uit Bucharest van 31 October, behelst het volgende, waarvan de echtheid borg blijven kan:

Het eerste manifest van den Keizer van Rusland eindigt met deze woorden: »Laat ons dan optrekken ter verdediging van het orthodox geloof." Zoodra twee jonge Polen, die bij een regiment te Bessarabië in bezetting waren ingelijfd, hiervan kennis hadden genomen, voegden zij zich bij hun kolonel en zeiden: "Wij hebben het manifest des Keizers gelezen", en daar wij ons als goede soldaten wenschen te gedragen, komen wij u om ons ontslag verzoeken; want als Katholieken, kunnen wij niet ten strijde trekken voor de Grieksche godsdienst."

De kolonel liet te Petersburg vragen hoedanig in deze zaak te handelen, en bekwam tot antwoord, dat hij de soldaten moest laten fusileren. Het geschiedde. Vier andere soldaten hadden hetzelfde bezwaar; ook zij werden op staanden voet gefusileerd. De overige Poolsche soldaten hielden zich stil, maar onder elkander spraken ze er veel over.

Door zulke daden handhaaft het katholieke Polen zijn alouden roem; God ziet het nog genadig aan en geeft het martelaren, wier bloed voor de waarheid wordt gestort. Polen zal leven zoo zijne kinderen weten te sterven. Het mag hopen dat de dag der bevrijding nog eenmaal zal aanbreken, den beul en vervolger van het geteisterde en zwaar beproefde land ten straf.

ENGELAND.

LONDEN, 17 Nov. De dagbladen deelen eene dépêche uit Weenen mede van Woensdag morgen, inhoudende: De Turken zijn Bukarest omgetrokken, na deze stad op drie punten in brand geschoten te hebben. De Russen hebben den aftogt naar Kroonstad bewerkstelligd. Door den Turkschen opperbevelhebber is een korps van 15,000 man afgezonden, om de vereeniging van het korps van Osten-Sacken met dat van prins Gortchakoff te verhinderen.

De Circassiers hebben zich van den eenigen goeden militairen weg in den Kaukasus meester gemaakt.

— Volgens de *Morning-Post* zouden de kabinetten van Londen en Parijs besloten hebben, dat de vereenigde eskaders werkdadige hulp zouden verleenen aan de Turksche vloot, ten einde te beletten dat het Russisch eskader van Sebastianopel geen vijandelijkheden pleegde langs de kusten der Zwarte Zee.

De Oostenrijksche regering heeft bevel gegeven dat troepen naar Croatie zullen gezonden worden.

— Te Manchester zal eene meeting van Turkschgezinden gehouden worden. De admiraal Sir C. Napier en Mr. D. Urbuhart zullen als redenaars optreden.

— Het staken van het werk vermenigvuldigt zich hier en daar. Te Preston heeft men den 12den dezer eene tegemoetkoming aan 14,153 werklieden toegekend. Dit aantal is reeds grooter dan dat der vorige week. De som bedroeg £ 2,520,14.9, en hetgeen nu in het geheel aldaar aan hulp is verleend £ 14,479.71/2. Men ziet dus, dat de toestand in dit opzigt niet verbeterd is, hoewel de rust ongestoord is gebleven.

— In den *Globe* leest men:

»In de handelsberigten over de afgeloopen week ziet men dat de markten op onderscheiden wijzen den invloed ondervinden van de dreigende tijdingen uit het buitenland en van de schier even bedenkelijke berigten uit onze fabriekdistrikten. Het nieuws uit Indie en China heeft den handel in geweven stoffen en katoen in eene flaauwe stemming gebragt; hij wordt ook gedrukt door hetgeen men uit Australië verneemt. Te Manchester zouden zelfs de tegenwoordige lagere prijzen der garens niet kunnen stand houden, ware het niet dat men voor den eerstvolgenden tijd eene aanzienlijke beperking der productie verwachtte als gevolg van het sluiten der fabrieken te Preston en te Bury. In een ander artikel, het ijzer, heerscht daarentegen eene ongemeen groote levendigheid; daarin gaat zeer veel om ten gevolge van de groote behoefte in Frankrijk aan spoorwegstaven en van de verwachting dat het invoerregt op ijzer daar te lande zal worden verlaagd. Het Oostersche geschil heeft nog niet veel invloed op eenigen tak onzer volksbedrijvigheid. In allen gevalle verwacht men een voor den handel gunstig wintersaizoen.

»De met den jongsten Indischen landpost ontvangen berigten worden als voor den handel niet gunstig beschouwd. De in Birmah heerschende verwarring; de pogingen van Rusland om een offensief verbond te sluiten met Afghanistan en andere nabij het Britsch-Indische rijk gelegen Staten; de stremming van het handelsverkeer in de Chinesche havens ten gevolge van den meer en meer veldwinnenden opstand: dit een en ander wordt beschouwd als onheilspellende verschijnsels voor onze handel en nijverheid.

»Omtrent den strijd die in Lancashire tusschen de arbeiders en de fabriekondernemers gevoerd wordt over door genen geëischte verhooging van het loon, kan men zeggen dat de vijandelijkheden het voorkomen van een algemeenen oorlog hebben aangenomen. Te Bury zijn de fabrieken in de vorige week gesloten en is eene magt van 6000 tot 7000 man toegevoegd aan het reeds gevaarlijke leger van ledigloopend werkvolk in Lancashire. Te Preston is in de afgeloopene week 2526 L. st. aan 14,154 werkelooze arbeiders betaald uit een fonds hetwelk tot hunne ondersteuning was bijeengebragt door vrijwillige bijdragen van arbeidslieden."

DUITSCHLAND.

WEENEN, 17 Nov. De berigten, gisteren avond alhier ontvangen, melden dat eene Russische legerbende, 50,000 man sterk en gekommandeerd door den generaal Osten-Sacken, de Pruth is overgetrokken.

— De Grieksche bewoners van Konstantinopel hebben den Sultan het volgende adres overgegeven:

»Wij ondergeteekenden, metropolitanen, notabelen en mouhtesars der Grieksche bevolking, te Konstantinopel woonachtig, en onderdanen van den regtvaardigen goedertieren Sultan (dat hij steeds moge heerschen!) nemen de vrijheid hem nederig dit adres aan te bieden, om aan Zijne Keizerlijke Hoogheid onze diepe dankbaarheid te betuigen voor de gunsten en voorregten, die zij niet heeft opgehouden aan onze arme natie te verleenen, welke steeds in de schaduw harer goedertierenheid en keizerlijke edelmoedigheid, den diepsten vrede heeft genoten.

»Doordrongen der pligten welke die dankbaarheid ons oplegt, smeeken wij God dat Hij zulk een kostbaar leven verlenge.

»Bij den dood van onzen Patriarch heeft Z. M. de roemrijke Sultan zich verwaardigd eene keizerlijke audientie te verleenen aan den Patriarch Anthimos, wiens regtvaardigheid, braafheid, vroomheid en verstand hem tot het ambt riepen, waartoe wij hem gekozen hebben, ingevolge onze nog in kracht zijnde oude wetten.

»Zijne Keizerlijke Majesteit, onze doorluchtige Souverein en meester, zich verwaardigende hem, in zijne geregtigheid en de goedheid zijns harten bij die gelegenheid te bevelen voor ons welzijn en onze rust te waken, zoowel als voor de bewaring onzer oude godsdienstige voorregten, heeft doelmatig geoordeeld zijn geestelijk ambt te bekrachtigen.

»De bijzondere keizerlijke gunst in aanmerking nemende, waarvan onze patriarch, de getrouwe onderdaan Zijner Keizerlijke Majesteit den Sultan het voorwerp is geweest, zendt ons volk van de levendigste vreugd bezield, met ontbloot hoofd en tranen in de oogen, de vurigste en opregtste gebeden ten Hemel, tot het afsmeeken van een gelukkig leven voor Zijne onvergelijkelijke Majesteit en den eeuwigen duur harer goedgunstigheid, regtvaardigheid en magt, van hem, den weldoener al zijner onderdanen, die hij tevens door eene roemrijke en vaderlijke regering gelukkig maakt."

KEULEN, 17 Nov. De laatste brieven uit Karelsruhe melden dat Mgr. de Aartsbisschop van Freiburg gevangen is in zijn paleis, en dat hij ingevolge de bevelen van het bewind niet in staat is tot het ten uitvoer brengen van eenige daad, zonder de medewerking en het goedvinden der politie. De uitoefening van het geestelijk gezag is dus inderdaad in het bisdom van Freiburg geschorst, en het gouvernement van Baden heeft de rol van Paus op zich genomen.

De vikaris-generaal Buchegger is veroordeeld tot een boete van vijftig florijnen en 14 dagen gevangenisstraf omdat hij de *onbeschaamdheid* heeft gehad, gelijk het vonnis zulks belieft te noemen, om zelf aan den agent van het bewind, residerende te Freiburg, een afschrift te overhandigen van het uitmuntend Adres door het Domkapittel aan zijn Aartsbisschop gezonden.

Toen de Aartsbisschop deze veroordeeling vernam, was zijn eerste woord: »dat men toch mijne dienaars met vrede late, want ik en ik alleen ben schuldig."

Het bewind heeft een Kommissaris gezond aan den heer Hensler, pastoor van Urloffen, door den Aartsbisschop benoemd tot pastoor van de parochie Sint Augustinus te Constanz. Het volgennde gesprek had plaats tusschen den pastoor en den gezonden kommissaris.

— Gij zijt en zult blijven pastoor van Urloffen.

— Ik ben geen pastoor meer van Urloffen; ik ben pastoor van de parochie Sint Augustinus te Constanz.

— Zoo gij er heen gaat, dan zal men de pastorie voor u sluiten.

— Dan zal ik elders mijn intrek nemen.

— Men zal de Kerk voor u sluiten.

— Ik zal mijne pligten buiten de Kerk vervullen.

— Men zal u door de gendarmerie naar Urloffen terug laten brengen.

— Ik zal alleen naar Constanz terug keeren.

— Men zal u weder terug voeren.

— Ik zal weder terug keeren.

— Het gouvernement zal beslag leggen op uw inkomsten.

— De geloovigen zullen mij niet van honger laten sterven.

— Men zal u in de gevangenis werpen.

— Ik zal mij gelukkig achten voor zulk een zaak gekerkerd te worden.

De Pastoor van Istein was door eene kanonieke veroordeeling getroffen en de Aartsbisschop had een administrateur der parochie benoemd. Het bewind ging voort met aan den veroordeelde de inkomsten der parochie uit te keeren, en verbood den administrateur de hem opgedragen betrekking te aanvaarden. Doch deze had de edelmoedigheid gehoorzaamheid te weigeren aan dusdanig

bevel, en aanvaardde zijne bediening. De veroordeelde pastoor heeft echter van zijn kant gehoorzaamd aan de bevelen van den Aartsbisschop en op diens last een pensioen aan den administrateur gegeven,

Alleen de opper kerkeraad volgt die voorbeelden van trouw en onderwerping niet. Zij gaat voort met zich tegen de besluiten van den Hoog Eerw. Prelaat te verzetten; zoodat zij, ten gevolge van dit hun, met alle geestelijke verpligtingen strijdig gedrag den 15 dezer zijn geëxkommuniceerd.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 18 November.

ONDERTROUWD (17 Nov.): B. Vlasmen met J. O. A. Lodeesen.

GETROUWD (17 Nov): J. Saruco met W. L. H. Böonink. - C. F. Overhoff met E. van Assendelft de Coningh. - W. Berkhoff met C. Machielse. - G. W. Ulrich met C. M. Guthermuth. - J. A. van Haaren met G. H. A. Wolff.

BEVALLEN (15 Nov.): S. E. Broens, geb. Elmers, D. — (16 Nov.): G. Halshoff, geb. Fabius, D.

OVERLEDEN (13 Nov.): R. Groen, geb. van den Brink, 40 j. P. van Sitteren, 54 j. - E Muller, wed. J. de la Fontaine Verwey, 76½ j. — (15 Nov.): F. Grijn, 56 j.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

		17 NOV. 4½ u. gebl.	18 NOV. 4 u.			gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à 2½ pCt.		60¾	60¾	a	61	61
Dito Dito	3 »	73¼	73¼	»	73½	73½
Dito Dito	4 »	91 15/16	91⅞	»	92⅛	92⅛
O. I. Leening 1844	4 »		91 15/16	»	92 1/16	
Amortis. Syndic.	3½ »			»		
Handel-Maatschappij	4½ »	125		»		
Aand. Rijn-Spoorweg.	» »			»		
Aand. Holl. S. M.	»			»		
Obligatien	» »			»		
BELGIE, Obligatien 1844	» »			»		
Cert. bij de Belg. Bank.	2½ »			»		
Dito bij Rotsch. en Volksv.	» »			»		
FRANKRIJK, Obligatien	3 »			»		
SPANJE Nieuwe	1 »	21 5/16	21 5/16	»	21 7/16	21 7/16
Dito	3 »			»		
Dito Binnenl. à 6/m.	» »	40⅜	40⅜	»	40 7/16	40 7/16
Coup. Bewijzen.		5 5/16	5 5/16	»	5⅜	
Amortisable Schuld	»	4¼		»		
PORTUGAL te Londen	5 »	36⅜	36⅜	»	36 7/16	
Dito uitgestelde	»	15½		»		
RUSL. bij *Hope* 1798 en 1816	5 »	103⅞	103⅞	»		
Dito Dito 1828 en 1829	» »	102	102⅛	»		
Cert. bij d°. 1831 en 1833	» »		94¼	»		
Dito	4½ »	95⅛	95⅜	»		
Dito bij *Hope*	4 »	89	89¼	»	89⅛	
Dito bij *Stieglitz en C°.*	» »	88	88	»		
Dito, bij id. 5de Serie	4 »			»		
Cert. te Hamburg	5 »			»		
Inschrijving in Assignat.	6 »			»		
Cert. van dito	» »	69⅜		»		
POLEN, Certifikaten	4 »			»		
Dito Aand. à fl. 500				»		
Dito met Lot. » 300				»		
AMERIKA, Bank-Actiën		4 1/16	4	»		
PRUISSEN, Aand. met Lot. R. 50 f				»		
OOSTENRIJK, Metalliek	5 pCt.	75⅝	75 1/16	»	75½	
Dito 1852	» »			»		
Dito 1847	2½ »	38⅞	38¾	»	38⅞	
Dito 1851	2½ »	38⅞	38¾	»	38⅞	
Dito 1849	5 »	89	89⅛	»	89 1/16	89 1/16
Ween, Bank bij *Goll en C°.*	» »			»		
Dito	4 »			»		
Letter B	5 »	89	89⅛	»	89 11/16	89 11/16
Aand. met Loting fl. 500	f			»		
Nieuwe dito	» 250 »			»		
NAPELS, Cert. *Lam. en Bouwer*	5 pCt.			»		
BRAZILIE te Londen 1824	5 »	95	95	»	95⅛	
Dito Leening 1843	5 »			»		
PERU	4½ »	69	69	»		
MEXICO Nieuwe	3 »	22⅜	22½	»	22¾	22⅝
VENEZUELA à £ 100	8½ »			»		
GRENADA à £ 100	2 »	18⅞		»		
Dito Uitgestelde		7⅞		»		
ECUADOR à £ 100	»			»		

Mexiko onbepaalde 22 5/16, ⅜, ½.

Onze fondsenmarkt was heden over het geheel zeer geanimeerd, en waren inzonderheid Hollandsche, Oostenrijksche, Spaansche en Mexikaansche effekten tot verbeterde prijzen zeer gezocht; de overige soorten blijven insgelijks iets vaster, zonder dat de handel daarin buitengewoon levendig was.

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt., Prolongatie 4 pCt. Diskonto 3 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	f 55⅝	Livorno	2/m.	f 38⅞
»	zigt	» 56¼	Napels	»	» 81½
Bordeaux	2/m.	» 55⅛	Petersburg	»	» 1.85
»	½/m.	» 55½	Weenen	6/w.	» 30¼
Madrid	3/m.	» 242	Augsburg	»	» 35⅜
Cadix	»	» 242	Frankfort	»	» 98¼
Seville	»	» 239	Hamburg	2/m.	» 35 5/16
Bilbao	»	» 240	»	zigt	» 35 9/16
Lissabon	»	» 41	Londen	2/m.	» 11,55
Porto	»	» 41	»	zigt	» 11,65
Genua	2/m.	» 46	Rotterdam		» ¼

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 17 Nov. Belg. leen. 2½ pc. 53¼; 1840, 1842 4½ pc. 95¾; 1852, —; Spanje 1—3 pc. 21; Binnenl. 3 pc. 40⅝; Romeinen 5 pc. —; Oostenrijk Metalliek 5 pc. 79¼.

PARIJS, 17 Nov. Fransche 3 pc. 73.50; 4½ pc. 99.75; Spanje 3 pc. Binnenl. 41; id. 1 pc. 21⅜; Russen 4½ pc. —; Met. 5 pCt. —; Romeinsche Leening 1850 94.

LONDEN, 17 Nov. Cons. kont. 94⅞ a —; op tijd 94⅞ a —; Braz. 97 a 99; 1829/39 97 a 99; 1852 94 a 96; Den. 3 pc. 82 a 84; 5 pc. 102 a 104; Ecuad. 5 a 5¼; Gren. 20½ a 21; Uitgest. 7¾ a 8¼; Mexiko Nieuwe 25½ a —; Peru 4½ pc. N. 71½ a 72½; Uitgest. 49 a 51; Rusl. 1822 5 pc. 112 a 114; (N.) 4½ pc. 98 a 99; Portugal 5 pc. — a —; 4 pc. 41½ a 42½; 3 pc. — a —; Spanje 1 pc. 21⅝ a 21⅞; 3 pc. 44¾ a 45¼; Coup. cert. 5¼ a 5½; Passive 4¾ a 5; Holl. 2½ pc. 63½ a —; id. 4 pc. 95¾ a —; Venez. 31 a 33; Uitg. 12 a 14, Wissel op Amst. f —.—; 3/m. —.—; Grieken 1824 — a —.

BERLIJN, 16 Nov. Pruissen 3½ pc. 90½; Loten —; Rusl. Stiegl. 4 pc. 93½; Pools. 4 pc. 86¾; Loten fl. 500 87¼; Oost. Met. 5 pc. 79⅛; Amsterdam zigt 142⅛, id. 2/m. 141⅜.

HAMBURG, 16 Nov. Rusl. Cert. 101; Den. 3 pc. 78½; 5 pc. 97; Oostenrijk Met. 5 pc. 91; Spanje 1—3 pc. 19⅛; Binnenl 3 pCt. 37⅜; Mexiko 17¾.

NIEUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

PRIJZEN VAN COUPONS EN LOSBARE OBLIGATIEN

Metalliek	f 25,40	a 45	Pruissische	f 34⅝	a —
Napelsche	—,—	„ —	Spaansche	—,—	„ —
Div. in £St.	11,60	„ —	Hamb. Russ.	57	„ —
Eng. Russen	—,—	„ —	Russ. in Z. R.	37⅛	„ —
Fransche	56	„ —	„ Pap. „	—	„ —
Belgische	56	„ —	Pools. in Fl.	27⅛	„ —

SPECIE-COURS.

GOUDEN SPECIEN.

Stukken à f 10 per Stuk	f 9,75	a	9,85
Oude Gerande Dukaten	5,60	»	5,70
Wigtige Souvereinen	11,70	»	11,80
» Pistolen	9,65	»	9,75
Stukken van 20 Francs	9,40	»	9,50

Baren Goud en Specien a f 1442,60 per Ned. ℔ fijn 10 a 10½ pc.

ZILVEREN SPECIEN.

Piasters per Stuk	f 2,55	à	2,60
Stukken van 5 Francs	2,35	»	2,37
Brabandsche Kroonen	2,65	»	2,70
Fransche	2,70	»	2,75
Pruissische Daalders	1,74	»	1,77
Zilver 1000 a 980	f —,—	a	—,—
» 900 » 700	104,50	»	105,—

De heeren Hope en C°., Ketwich en Voombergh en wed. W. Borski hebben bekend gemaakt, dat de coupons der 4 pCts. Russische Certifikaten, 1e, 2e en 4e Leening, in zilver, van hunne administratie, verschenen 1/13 Augustus 1853, van heden af zullen worden betaald ten kantore van de Associatie-Cassa, met f 18.79.

Alsmede dat, ingevolge art. 7 van het uitgegeven berigt, in dato 30 Junij 1824, de betalingen op de onderscheidene buitenlandsche plaatsen zijn bepaald als volgt:

Te Londen, met £ 1. 12. 1.	Te Parijs, met Frs. 39.83
» Hamburg, met B°. Mk. 20.14.	» Frankf. a/M. m. 24 vt. Fl. 18,47.

en te Berlijn, met D. 10.20.

Voorts wordt bekend gemaakt, dat ten kantore voorhoemd, mede van heden af, zullen worden betaald de Reversalen, afgegeven voor de uitgelote 4 pCts. Russische Certifikaten, in zilver, van hunne administratie, van dato 13 Junij tot 8 Augustus 1853 ingesloten, met f 939.50 per Z. Rs. 500.

HANDELSBERIGTEN.

ROTTERDAM, 17 Nov. Heden zijn verkocht 36 en 30 vn. Virginie Tabak, per *Hahneman*, via Antwerpen.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 18 Nov. Tarwe ruim prijshoudend met veel handel, verkocht: 131 ℔ p. b. Pools. f 485; 128, 130 ℔ witb. dito f 475; f 485; 126, 128 ℔ b. dito f 455, f 460; 131 ℔ roodb. dito f 465; 121 ℔ dito f 410 aan de Zaan; 133 ℔ Kubanka f 430.

Rogge f 10 a f 15 hooger met belangrijken handel; 121 ℔ Pruiss. f 310; 122 ℔ o. Odessa f 305; 116, 118 ℔ n. Archangel f 295, 300; 115, 116 ℔ o. Gedr. 292, f 295; 117 ℔ j. Archangel f 297 aan de Zaan.

Garst ook iets hooger; 111 ℔ n. Deens. f 266; 113 ℔ n. Holsteinsche f 268, 270; 100 ℔ Vriess. Zomer f 218.

Haver en Boekweit zonder handel.

Op 9 vaten Olie dadelijk 68½; in April ek. 71; Sept. 66½; Nov. 69 £. *Raapolie* op 6/w. f 38, Vliegend f 36¾; 1°. Mei ek. f 38½; Dec. f 36½, ¼. *Lijnolie* op 6/w. f 30¼; Vliegend f 29½; *Hennepolie* op 6/w. f 38¼; Vliegend f 37.

ROTTERDAM, 17 Nov. Tarwe. 136/2 ℔ witb. Poolsche f 490; 164/2 ℔ Hoogl. Kleefsche f 495. — Rogge. 148/2 ℔ Riga Poolsche f 295, 300; 143/2 ℔ Archangel f 290, 295; 145/2 ℔ Petersburger f 295; 143/2 ℔ Eupatoria f 290, 294; 144/2 ℔ dito f 295.

SCHIEDAM, 17 Nov. Rogge. Verkocht: 145/2 ℔ Kanda f 323 3/m.; 142/2 ℔ nieuwe Riga f 290 6/w.; 140/2 ℔ nieuwe Archangel f 290 6/w. — Gerst. 129/2 ℔ Koersche f 264 6/w. — Moutwijn f 19; Jenever f 23,50; Amst. Proef f 24,75, per Ned. vat zonder fust, zonder de belasting.

ANTWERPEN, 17 Nov. *Koffij*. Met neiging tot verhooging en weinig verkoopers. Sedert gisteren zijn afgedaan 1800 balen St. Domingo en 200 balen Brazil.

Graanmarkt. Ferme markt in Tarwe, en Rogge hooger. In Rogge zijn 4500 hect. van verschillende soorten afgedaan.

Katoen. Verkocht 154 balen Louisiane uit de *Elisabeth* en 128 balen Madras.

Olie en *Vetwaren*. In de laatste dagen zijn afgedaan 9000 kil. Binnenl. Talk en 10 vat. onlangs van Hamburg gearriveerd. In Coco Cochin Olie zijn 5000 kil. verhandeld.

Rijst. Tot stijve prijzen zijn heden eenige 100 zakken gepelde Arrakan gedaan.

Suiker. *Ruwe*. De verkoop is bekend van 180 kist. Havana pr. *Neptuno*; 70 kist. pr. *Pejuta* en 66 kist. id. *Quinten Metsijs*. *Geraffineerd*. Op Maandag aanst. zijn daan 75,000 kil. brooden R G; 40,000 kil. brooden B en F op December en 50,000 kil. fijne brooden R B A.

Huiden. In veiling verkocht, uithoofde van de 2,371 stuks Buenos-Ayres, van 50 tot 110 centimes, 36 st. gezouten Valparaiso tot 48 centimes pr. ½ kil.

LONDEN, 16 Nov. *Suiker*. De markt heeft een aanzien; er is meer vraag voor konsumptie en eenige voor het vasteland. De prijzen blijven goed gesouteneerd. *Vreemde*. Ladingen tot vorige prijzen gezocht, maar geen aangeboden. *Geraffineerd*. Ondanks de middel prijzen is er niet veel lust tot handelen. Men noteert Lompen 43 s. 6 d. tot 44 s.

Koffij. Schoon Ceylon Native minder gevraagd, blijven de houders in het artikel vertrouwen stellen prijzen zijn van 46 s. tot 47 s. naar kwaliteit. De der Plantage soorten goed gesouteneerd, en goede vraag namelijk voor konsumptie. Schoon de vraag voor meerdert, is er geene prijsverhooging. Voor Vreemde zich vele verkoopers tot vorige prijzen aan. Rio voor 40 a 47 s.

Rijst. Minder levendige markt; van 4511 zak. zijn 1350 zak. tot 12 s. 6 d. tot 13 s. 6 d. afgedaan, gewoon middelsoort, het overige is a 14 s. 6 d. ingetr voor goed. Van Bengaalsch is verkocht 270 zak. en zakjes van 14 s. tot 16 s. voor gemeen stoffig tot goed wit. Arracan wordt ferm op 12 s. 6 d. tot 18 houden. Patna op 15 tot 21 s. Carolina 35 tot 37 sch. eerste kwaliteit.

Cacao. Geene nieuwe vermindering in den prijs, 't koopen is men terughoudend. Van 258 balen Trinidad werden aangeboden, is een klein partijtje a 32 tot verkocht.

Vruchten Rozijn, met moeijelijke plaatsing; wordt boden van 45 tot 49 s. Krenten loome handel 45 tot

Katoen. Ferm met tamelijken handel.

Talk. Ferm zonder handel, uit gebrek aan verkoo in de stad, gesmolten, 45 s. kontant; St. Petersburg in loco 56 s.

Graanmarkt. Veel vraag voor Tarwe; de prijs van blijft gesouteneerd. Van Gerst, mindere soort is de sing moeijelijk; andere soorten gesouteneerd.

LIVERPOOL, 15 Nov. *Katoen*. De markt is kalm loten, zonder prijsverandering; 4000 balen verkocht, van 500 voor export en 500 op spekulatie,

HAMBURG, 16 Nov. Kalme markt in alle arti sedert Vrijdag,

Koffij. Ferm, maar stil, daar de voornaamste houders aanbieden. Verkocht: 3000 balen Brazil à 4⅛ tot 5¼ sch.

Graanmarkt. De markt heeft zich in de laatste dagen beterd. Rogge meer gevraagd. Verkocht 500 last; St. Pe 115 a 116 ℔ zeilende wordt gehouden op 108 a 110 th.

ADVERTENTIEN.

Te Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitg